

Když na jaře roku 1925 Moderní galerie otevřela svou stálou expozici ve Wiehlově pavilonu na pražském Výstavišti, paradoxně v ní chyběl jeden z nejdražších obrazů v jejím opatrování, autoportrét celníka Rousseaua, který stát zakoupil v rámci velkého nákupu francouzského umění o dva roky dříve.

Československá vláda v květnu 1923 uvolnila 5 milionů korun na nákup uměleckých děl z výstavy *Francouzské umění XIX. a XX. století*, která tentýž měsíc začínala v Obecním domě a kterou připravil SVU Mánes. Motivace tohoto velkorysého nákupu, jak píše ve své knize *Francouzské moderní umění a česká politika v letech 1900–1939* Nikolaj Savický, nebyla zdaleka jen kulturní, ale stejnou, či dokonce větší měrou také politická a mezinárodně-diplomatická.

Díla měla vybrat odborná komise, jejímiž členy byli jak zástupci konzervativní Moderní galerie, tak propagátoři moderních směrů z Mánesu a ředitel Obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění a teoretik kubismu Vincenc Kramář. Dřív než byly vyřízeny všechny formální náležitosti, začal Kramář nakupovat na vlastní pěst. Z prostředků Obrazárny zakoupil Rousseauovu podobiznu a dva Picassovy obrazy, u kterých si byl jist, že by komisi neprošly. Za Rousseauův autoportrét zaplatil více než 310 tisíc korun, což byla druhá až třetí nejvyšší cena celého nákupu. Ministerstvo školství a národní osvěty, které akci koordinovalo, pak mělo hodně co dělat, aby Kramářův svévolný postup zamaskovalo a zpětně legitimizovalo. Formální nejasnosti ohledně okolností nabytí díla však byly jen zástupným problémem, obraz na výstavě chyběl hlavně proto, že vedení Moderní galerie pochybovalo o umělecké hodnotě Rousseauova díla.

Galerie byla za svůj postup hojně kritizována a nakonec v létě roku 1929 rezignovala. „Konečně jsme se toho dočkali – pozoruhodná a slavná vlastní podobizna celníka Rousseaua, jedna z nejlepších akvizic naší Moderní galerie opustila zákoutí skladiště, aby ve vší tichosti byla zavěšena ve výstavních sáních galerie,“ napsaly tehdy Lidové noviny. Praha se tak po Moskvě stala teprve druhým místem, kde byl Rousseau zařazen do stálé muzejní expozice. Paříž na to čekala ještě dalších osm let. Teprve v roce 1936 Louvre po několikaletém váhání přijal darem malířův obraz *Zaklínačka hadů*, který se dnes nachází ve sbírce Musée d'Orsay. Na plakátu aktuální výstavy tvoří džungle z tohoto obrazu pozadí malířova pražského autoportrétu. Samotná zaklínačka někam zmizela.

[Jan Skřivánek](#)

- 2 / **poznámky** > Jen pro pamětníky?
Milena Bartlová
- 4 / **dílo měsíce** > Rotchildova kytice
Jan Skřivánek
- 6 / **zprávy**
- 10 / **výstava** > Henri Rousseau v NG
Tomáš Winter
- 21 / **aukce**
- 30 / **na trhu** > Josef Ullmann
Jan Skřivánek
- 32 / **portfolio** > Julius Reichel
Radek Wohlmuth
- 34 / **rozhovor** > Marian Palla
Barbora Klímová, Josef Ledvína
- 46 / **téma** > „České“ kořeny dada
Petr Hlaváček
- 52 / **depeše** > Bogota, Medellín, Buenos Aires...
Karina Kottová
- 57 / **profil** > Olafur Eliasson
Anežka Bartlová
- 60 / **galerie** > Znovuotevření SFMOMA
Barbora Bartůňková
- 63 / **staveniště**
- 67 / **nové knihy**
- 68 / **knižní recenze** > Československé spartakiády
Anna Hejmová
- 72 / **antiques** > Parádní šavle
Jan Skřivánek
- 76 / **zahraniční výstava** > Osmdesátá léta ve Van Abbemuzeu
Rado Ištok
- 85 / **manuál** > Brno pro středně pokročilé
Ondřej Chrobák
- 86 / **recenze** > Karel IV., Friedrich Feigl, Roman Štětina
Jan Skřivánek, Petr Jindra, Michal Novotný
- 94 / **na východ** > Kvetnica
Dušan Buran
- 96 / **komiks** > Mariana Dvořáková
Tomáš Prokůpek

obálka > HENRI ROUSSEAU: BOJ TYGRA S BUVOLEM (detail)
1908, olej na plátně, 170 × 189,50 cm, The Cleveland Museum of Art, Ohio

Vydává: Ambit Media, a. s., IČ: 27422160 / **Adresa redakce:** Klíperova 604/8, 150 00 Praha 5; tel: +420 222 352 580, fax: +420 222 352 572, redakce@artantiques.cz / **Šéfredaktor:** Jan Skřivánek (js) / **Zástupce šéfredaktora:** Josef Ledvína (pl) / **Redaktoři:** Anežka Bartlová (ab), Kateřina Černá, Karolína Jirkalová, Johanka Lomová, Radek Wohlmuth / **Obchodní ředitelka:** Světlana Urbanová, 604 931 471, svetlana.urbanova@ambitmedia.cz / **Account manager:** Jiří Lacina, 725 015 381, jiri.lacina@ambitmedia.cz, Kryštof Mikule, 731 104 666 / **Marketing:** Julie Langerová, 222 352 575, julie.langerova@ambitmedia.cz / **Design:** Robert V. Novák a www.dusot.cz / **Grafická úprava:** Jozka Gabriel, Karel Zahradník / **Na přípravě čísla a webu se podíleli:** Milena Bartlová, Barbora Bartůňková, Dušan Buran, Anna Hejmová, Petr Hlaváček, Ondřej Chrobák, Rado Ištok, Petr Jindra, Barbora Klímová, Karina Kottová, Michal Novotný, Tomáš Prokůpek, Tomáš Winter **Tisk:** Helma Roto, spol. s r.o., U Pekařky 5, 180 00 Praha 8 - Libeň / **Distribuce:** Společnosti PNS, a.s., Kosmas.cz / **Vlastní distribuce ve vybraných galeriích v ČR:** 222 352 584; redakce@artantiques.cz / **Předplatně:** Postservis, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9, tel: 800 300 302, predplatne@ambitmedia.cz, www.artcasopis.cz / **Předplatně v SR:** Mediaprint-Kapa Pressegresso, a.s., Stará Vajnorská 9, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava, infolinka: 0800 188 826, info@ipredplatne.sk, objednavky@ipredplatne.sk / **Registrace:** MK ČR: E13654 / ISSN 1213-8398 / Vychází s podporou Ministerstva kultury ČR / **Periodicita:** Měsíčník. Toto číslo vychází 12. 9. 2016. Příští číslo vyjde začátkem října. Veškerá práva vyhrazena. / www.artcasopis.cz